



EUROPEISKA UNIONEN  
Europeiska socialfonden

# Socialfondens temaplattform för hållbart arbetsliv

Ett samarbete för att skapa  
ett **hållbart arbetsliv** och  
matchning, kompetens  
och rörlighet för ett  
livslångt lärande

**FORTE:**

Forskningsrådet för  
hälsa, arbetsliv och välfärd





## Visionen om ett hållbart arbetsliv

Framtidens arbetsmarknad står inför stora förändringar. Hur vi skapar ett hållbart arbetsliv kommer därför vara en av de viktigaste och svåraste utmaningarna samhället står inför.

Visionen om ett hållbart arbetsliv lyfter fram både medarbetarnas arbetsmiljö, hälsa och utveckling och främjar effektiva produktionssystem, tillväxt och ekonomisk utveckling.

Ett hållbart arbetsliv bör även främja social inkludering och motverka arbetslöshet och utanförskap. Det bör skapa attraktiva förutsättningar i arbete för ungdomar och unga vuxna på väg in i arbetslivet, lösa frågor om tidspress och mittlivsbalans samt ge möjligheter att arbeta fram till pension eller i vissa fall längre.

I idén om ett hållbart arbetsliv ligger också goda möjligheter till omställning, rörlighet och karriärskiften. Hit hör givetvis även förebyggande insatser och företagshälsovård, och ett utvecklingsorienterat ledarskap.

## **Socialfondens temaplattform hållbart arbetsliv**

Svenska ESF-rådet, som förvaltar Europeiska socialfonden, och forskningsrådet Forte samverkar 2017–2019 i en temaplattform för att skapa hållbara organisatoriska förutsättningar för ett hållbart arbetsliv och matchning, kompetens och rörlighet för ett livslångt lärande.

Syftet med temaplattformen är att skapa möjlighet för arbetsgivare, praktiker och experter att tillsammans nyttiggöra befintlig kunskap och forskning. Plattformen ska även skapa förutsättningar för en gemensam kunskapsuppbyggnad med Svenska ESF-rådet, för att genom framtida insatser bidra till att skapa ett hållbart arbetsliv.

Temaplattformen kommer att genomföra omvärldsanalys, kunskapssammanställningar, analys av resultat i pågående projekt, och dialog med regionala och nationella aktörer. Arbetet med temaplattformen leds av ett sekretariat inom Fortes verksamhet, och planeras och genomförs i nära samarbete med Svenska ESF-rådet.

Socialfondens temaplattform för hållbart arbetsliv ska bidra till ett effektivare genomförande av Europeiska socialfonden i Sverige. Genom att samla kunskap från projekten och analysera dessa, och relatera detta till befintlig kunskap och forskning skapas förutsättningar för att förstärka och utveckla den nationella arbetsmarknadspolitik.



## TEMATISKA MÅL

### Mål 10

Investera i utbildning och yrkesutbildning för livslångt lärande

### 10.3

Stärka tillgång till livslångt lärande  
höja arbetskrafts kunskaper

### 10.4

Underlätta övergång från  
utbildning till arbetsliv

## PROGRAM- OMRÅDEN

### MÅL

#### Mål 1:1

Bidra till sysselsättning, tillväxt och hållbart arbetsliv. Kompetensutveckling för anställda och målgrupp programområde 2.

Sysselsatta och målgrupp programområde 2.

#### Mål 1:2

Utveckla och tillämpa metoder för stärka koppling utbildning och arbetsliv.

Organisationer, myndigheter, företag.

### MÅLGRUPPER

#### Mål 2:1

Tillämpa och utveckla metoder för arbetslösa komma närmare arbetsmarknaden.

#### Mål 2:3

Tillämpa och utveckla metoder för de som står långt ifrån arbetsmarknaden, sammansatt problematik.

Unga kvinnor och män (15–24 år).

### Programområde 2

Öka övergångarna till arbete

#### Mål 2:2

Tillämpa och utveckla metoder för att underlätta ungas etablering på arbetsmarknaden.

Arbetslösa med flera med sammansatt problematik.

Arbetslösa och de som står långt från arbetsmarknaden.

#### Mål 3:1

Bidra till ökad sysselsättning bland unga – Sydsverige, Norra Mellansverige och Mellersta Norrland.

Arbetslösa unga i Sydsverige, Norra Mellan Sverige, Mellan Norrland.

### Mål 9

Främja social integration, bekämpa fattigdom och diskriminering

### Mål 8

Främja varaktig sysselsättning och rörlighet

### 8.1

Tillgång till sysselsättning för arbetssökande

### 8.2

Varaktig integration av ungdomar

### 9.1

Aktiv inkludering för att öka anställbarhet

### Mål 8

Främja varaktig sysselsättning och rörlighet

### 8.2

Varaktig integration av ungdomar

## Temaplattformens målgrupper

Aktiviteterna i Socialfondens temaplattform hållbart arbetsliv relaterar till Europeiska socialfondens målgrupper, till exempel de med låg utbildningsgrad, med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga, utomeuropeiskt födda samt personer som är över 55 år och som riskerar eller är arbetslösa. Temaplattformens verksamhet utgår från ESF-rådets strategiska prioriteringar, och utgår även från de horisontella principerna som alltid är i fokus.

## Forte och Europeiska socialfonden

En viktig utgångspunkt i arbetet med temaplattformen är att skapa mötesplatser, översikter och synergier mellan den forskning som Forte finansierar och Socialfondens verksamhet och projektstock. Givetvis inkluderas och omfattas alla relevanta och viktiga intressenter i arbetet.

För Forte innebär temaplattformen nya möjligheter, att tillsammans med Svenska ESF-rådet, tydligare och på ett bättre sätt lyfta de här frågorna, så att den kunskap som finns kommer så många som möjligt till användning. Temaplattformen kommer bidra till djupare förståelse, ytterligare kunskap och ännu bättre förutsättningar för Europeiska socialfonden att verka.

## **Områden och inriktning**

### **Analyser av projektresultat**

Temaplattformen kommer att göra djupare analyser av projektens resultat och utvärderingar, och sprida kunskap om dem. Intressanta och relevanta projekt kommer att lyftas fram på olika sätt, tillsammans med regionala företrädare. Det kommer även att skapas forum för information och dialog om pågående projekt.

### **Tematiska områdesanalyser**

Idag finns omfattande kunskap om unga i arbetslivet på nationellt och regionalt plan, men det behövs bättre kunskap om vilka metoder som fungerar i arbetsplatsintegrationen. Temaplattformen kommer att analysera tematiska områden och föreslå insatser.

En viktig uppgift är att belysa hinder och möjligheter för nyanlända i arbetslivet, ungdomars syn på sin framtid, värderingsfrågor och utveckling av synsätt om normkritiska och normkreativa perspektiv.







## Kunskapssammanställningar – både Sverige och EU

Kunniga instanser och expertmyndigheter som Arbetsmiljöverket, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Skolverket, Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor, Myndigheten för delaktighet och Forte producerar kunskap. För att få en överblick över kunskapsläget behövs både översikt och sammanställning av kunskap. Socialfondens temaplattform för hållbart arbetsliv kommer att kunna göra dessa, både på övergripande och på detaljnivå, och aggregera befintliga resultat till nya insikter.

**Tematiska omvärldsbevakningar** är ett annat viktigt område där rapporter och översikter redovisas löpande från svenska, nordiska, europeiska och globala aktörer.

I Sverige har intresset ökat för studier och rapporter från Eurofound – European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions. Temaplattformen har en viktig roll att kontinuerligt uppdatera och sammanställa aktuella rapporter och översikter.

## Mobiliserande rapporter och analyser

Stöd till mobiliserande nätverk på regional och lokal nivå kan bli ett viktigt inslag i arbetet. Här bör även erfarenheter hämtas från regionala strukturfondspartnerskap och andra fora, för att lyfta fram frågor som kan bli föremål för forskning och utveckling, opinionsbildning och strukturpåverkan.

## Utmaningar och frågor som söker svar

Temaplattformen kommer att initiera analyser av socialfondsprojekt, utifrån olika ingångsvinklar.

Ett perspektiv är att belysa vilka projekt som har en direkt koppling till små och medelstora företag, strategisk kompetensförsörjning, breddad kompetensförsörjning eller digitalisering – för att på så sätt skapa en översikt av inriktningen av pågående och avslutade projekt, med ett regionalt perspektiv.

Ett annat perspektiv är att utgå från programmets förväntade resultat och se vilka projekt som har nått eller sannolikt kommer att nå förväntade resultat i socialfondsprogrammets tre programområden kompetensförsörjning, övergång till arbete och ett sysselsättningsinitiativ för unga.

### Små och medelstora företag

Fyra av fem jobb skapas inom små och medelstora företag. Nio av tio företag finns idag i denna kategori. Därför är det viktigt att stödja förutsättningarna för kompetensutveckling för anställda i små och medelstora företag, för att främja en hållbar sysselsättning och ekonomisk tillväxt av samhällsekonomin. Här finns flera frågor att utforska – vilka anställda inom små och medelstora företag är Socialfondens primära målgrupp och vad kan stärka deras ställning? Hur arbetar man med anställda inom SME med tillväxtfrämjande syfte?







## **Matchning/rörlighet och strategisk kompetensförsörjning**

Matchning och kompetensförsörjning är ständiga utmaningar på arbetsmarknaden. Det behövs mer kunskap kring målgrupper som får bristande matchning och arbetsgivares syn på kompetens. Det finns också behov av en kunskapssammanställning om vad strategisk kompetensförsörjning innebär för matchning och breddad rekryteringsbas. Och vad innebär arbetsplatslärande?

Med djupare kunskap kan målgrupper som har en svag förankring i arbetslivet göras synliga. Med kunskap och insikt om breddad rekrytering och om till exempel hur man bryter rådande normer och normkorridorer eller på vilket sätt det finns risker att fler utestängs och exkluderas kan man framgångsrikt motverka just det.

### **Funktionsnedsättning med breddad kompetensförsörjning**

Inom flera sektorer är det stor brist på arbetskraft. Därför pågår det inom privat industri en mängd initiativ för att bredda rekrytering. Erfarenheter från dessa kan bidra till att utveckla socialfondens insatsformer, så att de omfattar även socialfondens målgrupper.

Forskning och utredningar vet sammantaget en del om hur gruppen personer med funktionsnedsättning, som innebär nedsatt arbetsförmåga, är sammansatt. Men vilka utmaningar möter de i arbetslivet?

## Digitalisering

Innebär digitalisering hot eller möjlighet? Ännu är litet känt om framtidens arbetsmarknad. Vilket förhållningssätt ska framtida insatsformer ha kring digitalisering – som möjliggörare för Socialfondens målgrupper? Och hur organiseras strategisk kompetensförsörjning kopplat till individens livslånga lärande?







## Om Svenska ESF-rådet

Europeiska socialfonden har finansierat projekt i Sverige sedan 1995 och myndigheten Svenska ESF-rådet har ansvarat för Socialfondens svenska program sedan år 2000. Hittills har fler än 90 000 projekt med fler än 1 miljon deltagare genomförts. Det innebär att var sjätte svensk i arbetsför ålder har haft möjlighet att utveckla sig inom ramen för ett socialfondsprojekt. Under förra programperioden 2007–2013 genomfördes cirka 2 300 projekt. Under 2014–2020 omfattar Socialfonden cirka 12 miljarder kronor.

Europeiska socialfonden skapades 1957 och finns i alla EU:s länder. Målet är samma då som nu – skillnaden är att vår omvärld har förändrats. En ökande global konkurrens och andra tekniska möjligheter ställer nya krav på kunskap och kompetens. Sverige ska både hävda sig i denna konkurrens och möta utmaningen att allt färre ska försörja fler. Liksom samhället, måste Socialfonden också förnyas och anpassas efter verkligheten.

## Stark koppling mellan utbildning och arbetsmarknad

För att skapa en väl fungerande arbetsmarknad och för att öka sysselsättningen på sikt, ska kopplingen mellan utbildning och arbetsmarknad stärkas. För att lyckas krävs samverkan mellan aktörer på nationell, regional och lokal nivå. Det krävs också att projekten kännetecknas av innovativa metoder, nya angreppssätt, lärande utvärdering och stärkt samverkan mellan olika myndigheter och verksamheter.

## Om Forte

Forte är ett statligt forskningsråd som finansierar vetenskaplig forskning för människors hälsa, arbetsliv och välfärd. Den forskning som Forte finansierar i dag lägger grunden till morgondagens mer jämlika och hållbara samhälle.

Varje år förmedlar Forte cirka 550 miljoner kronor till både grundläggande och behovsstyrd forskning. Det handlar om allt från enskilda projektbidrag till satsningar för att bygga upp forskningsmiljöer i världsklass. Forte fördelar också pengar med syfte att stimulera forskningssamarbeten över gränserna, både inom EU och i övriga världen.

Forte kommunicerar den forskning som finansieras genom exempelvis frukostseminarier och konferenser, där forskare, beslutsfattare och andra kan mötas och utbyta kunskap. På så sätt främjas en aktiv dialog kring hälsa, arbetsliv och välfärd. Även i sociala medier sprider Forte nyheter och information.

Här kan du läsa mer om Forte: [www.forte.se](http://www.forte.se)



# **FORSKNING I KORTHET #10**

**FORTE:**

Forskningsrådet för  
hälsa, arbetsliv och välfärd

# **INTELLEKTUELL FUNKTIONS- NEDSÄTTNING OCH ARBETE**

Majoriteten av unga vuxna med intellektuell funktionsnedsättning i Sverige står utanför arbetsmarknaden → Omgivningsrelaterade faktorer påverkar möjligheterna till arbete, inte bara individuella → Mer kunskap behövs om vad personer med intellektuell funktionsnedsättning själva upplever som främjande



## Vill du veta mer?

Arbetet med Socialfondens temaplattform hållbart arbetsliv leds av ett sekretariat inom Fortes verksamhet. Prioriteringar och val av fokusområden görs och genomförs i nära samarbete med Svenska ESF-rådet. Första fokusområde är en portfölj-analys av Socialfondens projekt. Syftet är att ge ytterligare kunskap utifrån olika perspektiv om hur projekten har svarat mot programmets mål, men även att se vilka områden som projekten inriktat sig på.

Socialfondens temaplattform för hållbart arbetsliv ska bidra till ett effektivare genomförande av Europeiska socialfonden i Sverige. Genom att samla kunskap från projekten och analysera dessa, och relatera detta till befintlig kunskap och forskning skapas förutsättningar för att förstärka och utveckla den nationella arbetsmarknadspolitiken.

**Mer information hittar du på** [www.esf.se](http://www.esf.se) och [www.forte.se](http://www.forte.se).

Du kan också vända dig direkt till [emilia.liljefrost@esf.se](mailto:emilia.liljefrost@esf.se) och [lars.warngård@forte.se](mailto:lars.warngård@forte.se)



Svenska  
ESF-rådet